

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ครูผู้สอน ครูสุกฤณา นกเทียน
ครูนจรัล รัช สุกเจริญ

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

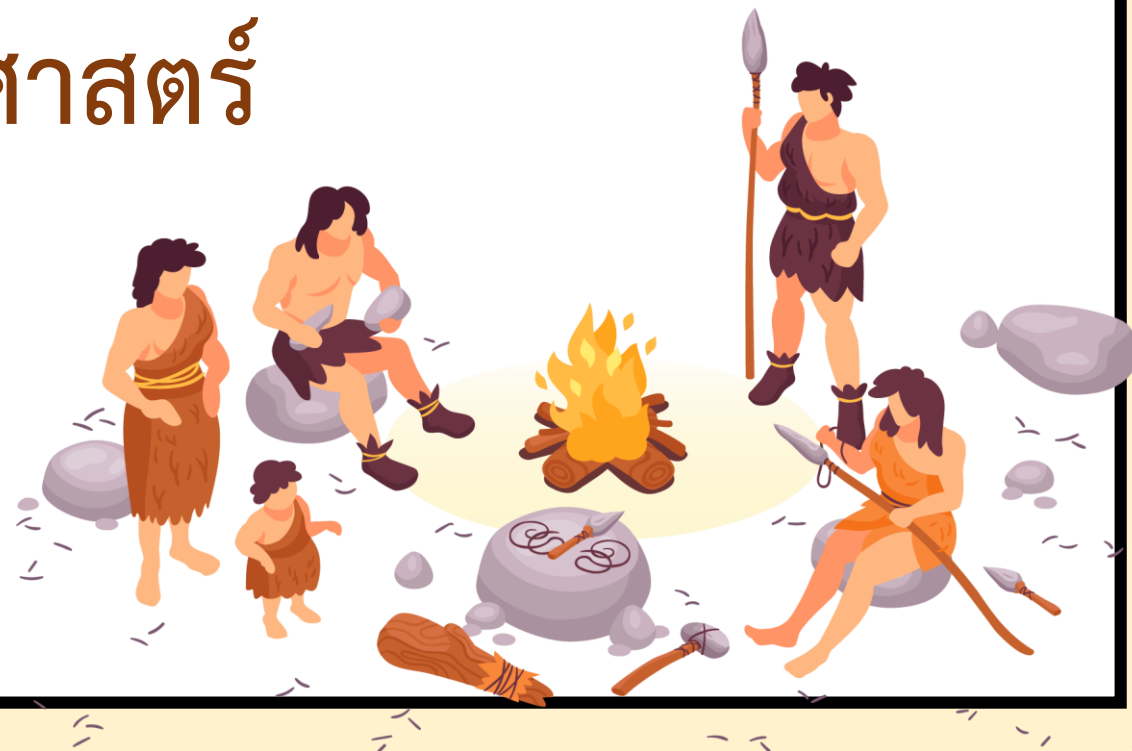
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ยกตัวอย่างแหล่งโบราณคดีก่อนสมัยประวัติศาสตร์ที่สำคัญได้
๒. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ได้
๓. เห็นความสำคัญของการสืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นจากหลักฐานที่พบในท้องถิ่น

นักเรียนคิดว่าเมืองไทยมีมนุษย์มาตั้งแต่เมื่อไร
แล้วเราจะเรียนรู้เรื่องราวของพวกเขาได้อย่างไร

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ดินแดนไทยมีมนุษย์อาศัย
อยู่แล้ว ทั้งนี้จะเห็นได้จากการ
ขุดพบเครื่องมือและชิ้นส่วน
จากโครงกระดูกของมนุษย์ใน
ยุคนั้น

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ หมายถึง ระยะเวลาในอดีตที่มนุษย์
ยังไม่รู้จักการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
เนื่องจากเป็นสมัยที่ยังไม่พบหลักฐานเป็นตัวหนังสือ
หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์แบ่งย่อยได้ ดังนี้

๑. โบราณสถาน

ที่มาของรูปภาพ <https://sites.google.com/site/suwimol๐๒๒๘diew/home/hnwy-thi๑>

ที่มาของรูปภาพ <https://th.sodiummedia.com>

๒. โบราณวัตถุ

ที่มาของรูปภาพ <https://writer.dek-d.com>

ที่มาของรูปภาพ <https://writer.dek-d.com>

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ยุคหิน เริ่มเมื่อประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ถึง ๔,๐๐๐ ปี
ล่วงมาแล้ว แบ่งเป็น ๓ ยุคย่อย ดังนี้

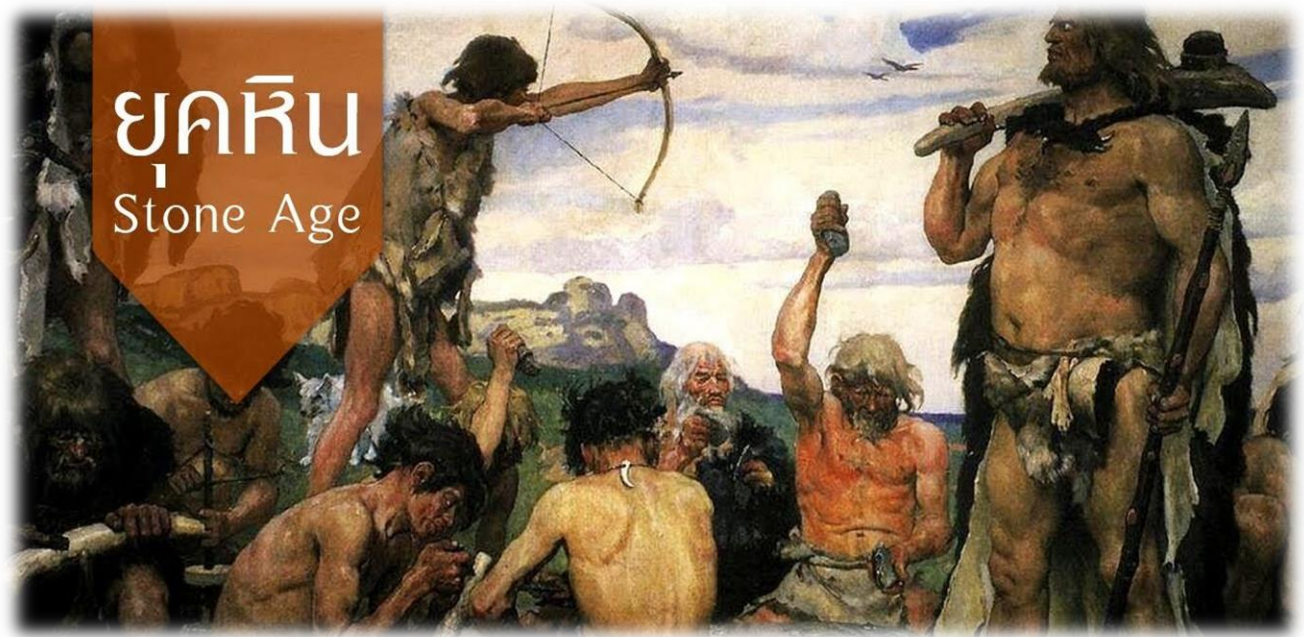

ยุคหิน

ยุคหินเก่า

ยุคหินกลาง

ยุคหินใหม่

ยุคหินเก่า

ที่มาของรูปภาพ <https://sites.google.com/site/yukhhinkea/>

ที่มาของรูปภาพ <http://prawatsartlock.blogspot.com>

ยุคหินเก่า เป็นช่วงเวลาแรก ๆ ของมนุษยชาติ มนุษย์รู้จักใช้เครื่องมือ ขวานหินกะเทาะ ในระยะแรกเครื่องมือ จะมีลักษณะหยาบ ใช้สำหรับขุดสับและ สับตัด มนุษย์ในยุคหินเก่า ดำรงชีวิต อย่างเร่ร่อนล่าสัตว์และหาของป่ากิน เป็นอาหาร

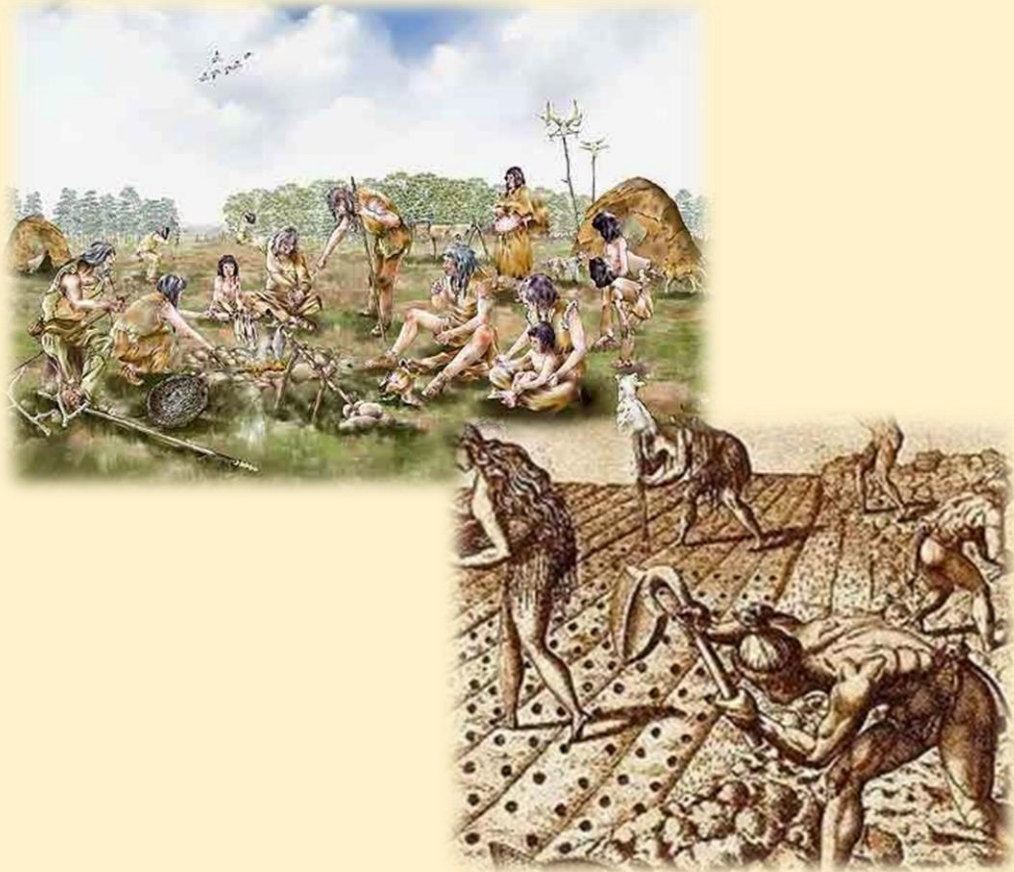
ยุคหินกลาง

ที่มาของรูปภาพ <http://beforehistory.myreadyweb.com>

ยุคหินกลาง เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์
รู้จักทำเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับล่าสัตว์
ด้วยหินที่มีความประณีตมากขึ้นและมนุษย์
ในยุคหินกลางเริ่มรู้จักการอยู่รวมกลุ่มเป็น
สังคมมากขึ้น

ยุคหินใหม่

ยุคหินใหม่ เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์ รู้จักทำเครื่องมือด้วยหินขัดเป็นมันเรียบใช้ สำหรับตัดเฉือนแบบมีดหรือต่อด้ามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือขุดหรือถาก มนุษย์ยุคหินใหม่มีความเจริญมากกว่ายุคก่อน ๆ รู้จักตั้งถิ่นฐานเป็น หลักรแห่่ง รู้จักการ เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำภาชนะดินเผา

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

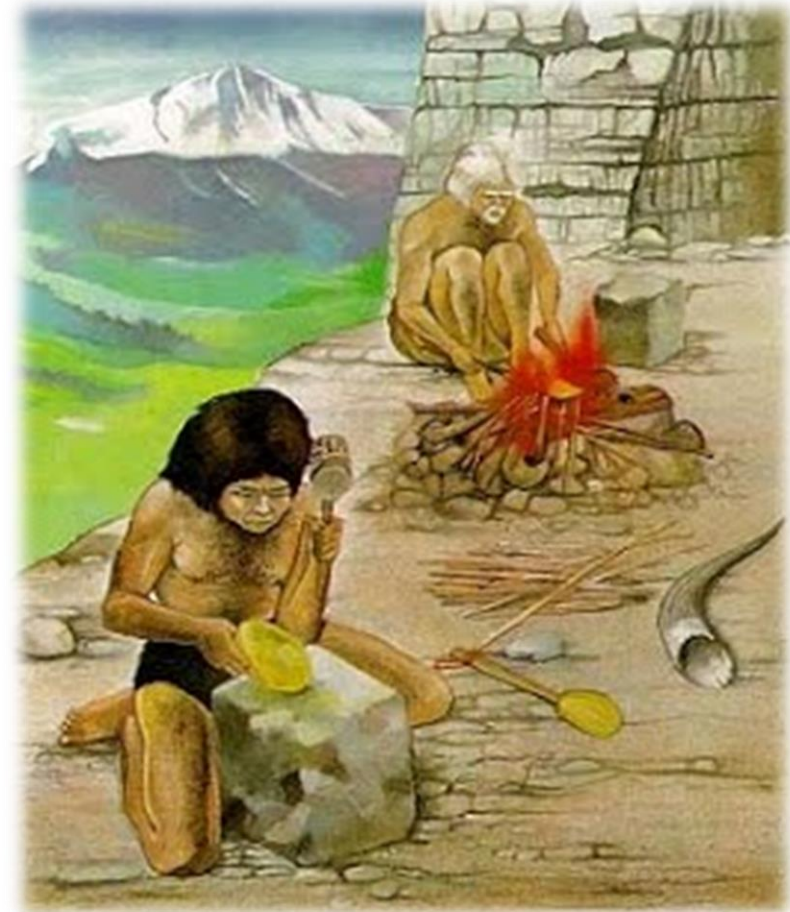
ยุคโลหะ เริ่มต้นเมื่อประมาณระหว่าง ๖,๐๐๐ – ๒,๘๐๐ ปี
มาแล้ว มนุษย์ยุคโลหะรู้จักพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้
โดยการนำโลหะมาทำเครื่องมือเครื่องใช้แทนหิน
ยุคโลหะแบ่งออกเป็น ๒ ยุค ดังนี้

ยุคโลหะ

ยุคสำริด

ยุคเหล็ก

ยุคหินสำริด

ยุคสำริด เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์รู้จักใช้ โลหะสำริด(ทองแดงผสมดีบุก) ทำเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องประดับ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่ายุคหิน อาศัยอยู่ร่วมกันเป็น ชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น รู้จักปลูกข้าวและ เลี้ยงสัตว์

ยุคหินเหล็ก

ยุคเหล็ก เป็นช่วงเวลาที่มนุษย์รู้จักใช้เหล็กทำเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องประดับ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่ายุคหิน อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ขึ้น รู้จักปลูกข้าวและ เลี้ยงสัตว์

การตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์
ในดินแดนไทย อาจกล่าวได้ว่า เป็นการเริ่มต้นพัฒนาการของ
มนุษย์ที่อยู่รวมกันเป็นชุมชน แล้วพัฒนาเป็นหมู่บ้าน เมืองและ
อาณาจักรในเวลาต่อมา

ช่วงนี้...ซื้อไหนดีคะ

ให้นักเรียนเลือกข้อความที่กำหนดให้จำแนกลงในตารางให้สัมพันธ์กัน

เก็บของป่า ล่าสัตว์

เข้าหลอมโลหะ

อาศัยอยู่ในถ้ำ

ขวานหินขัด

สร้างบ้าน ต่อเรือ

ติดต่อกับชาย

ยุคหิน

ยุคโลหะ

ให้นักเรียนเลือกข้อความที่กำหนดให้จำแนกลงในตารางให้สัมพันธ์กัน

เก็บของป่า ล่าสัตว์

เข้าหลอมโลหะ

อาศัยอยู่ในถ้ำ

ขวานหินขัด

สร้างบ้าน ต่อเรือ

ติดต่อกับชาย

ยุคหิน

เก็บของป่า ล่าสัตว์
อาศัยอยู่ในถ้ำ
ขวานหินขัด

ยุคโลหะ

เข้าหลอมโลหะ
สร้างบ้าน ต่อเรือ
ติดต่อกับชาย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑

เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- นักเรียนทำใบงานที่ ๑
เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนิน
ชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์
- นักเรียนสามารถศึกษาความรู้
เพิ่มเติมได้จากใบความรู้

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งถิ่น
ฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์
สมัยก่อนประวัติศาสตร์
- ครูให้นักเรียนทำใบงาน
- ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้
ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑

เรื่อง

การตั้งถิ่นฐานและการ
ดำเนินชีวิตของมนุษย์
สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ใบงาน เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์
รายวิชาประวัติศาสตร์รหัสวิชา ส๑๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในหัวข้อที่กำหนดให้

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์ยังต้องอาศัย
ธรรมชาติ

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์เริ่มตั้งถิ่น
ฐาน

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์เริ่มพัฒนา
เป็นชุมชน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต
ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในหัวข้อที่กำหนดให้

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์ยังต้อง
อาศัยธรรมชาติ

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์เริ่ม
ตั้งถิ่นฐาน

สรุปความรู้พัฒนาการ

มนุษย์เริ่มพัฒนา
เป็นชุมชน

ใบความรู้

เรื่อง

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิต ของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทย

ใบความรู้ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ภูมิโงินทงถิ่น
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์
รายวิชาประวัติศาสตร์รหัสวิชา สด๔๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ หมายถึง ระยะเวลาในอดีตที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการบันทึกเรื่องราวต่างๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เนื่องจากเป็นสมัยที่ยังไม่พบหลักฐานเป็นตัวหนังสือ หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์แบ่งออกเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑. โบราณสถาน ได้แก่ แหล่งที่อยู่อาศัย เช่น ถ้ำ เเพงผาหิน เป็นต้นใกล้แหล่งน้ำ
๒. โบราณวัตถุ ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะ หาบ เครื่องมือหินขัด เครื่องสำริดและเหล็ก เครื่องปั้นดินเผา ลูกปัดที่ทำด้วยดินเผาและหินสี เปลือกหอย โครงกระดูกมนุษย์และสัตว์
๓. โบราณศิลปกรรม ได้แก่ ภาพเขียนสีและภาพจำหลัก ซึ่งล้วนแล้วได้ทำขึ้นบนผนังถ้ำหรือเพิงผา

การตั้งถิ่นฐานชุมชนก่อนประวัติศาสตร์

ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดตรัง มีโบราณวัตถุประเภทเครื่องมือหิน ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะทำจากสะเก็ดหินปูนขนาดใหญ่ และทำจากหินควอร์ตไซต์ (Quartzite) เครื่องมือหินขัดทั้งขวานหินไม่มีปากและมีปาก โบราณวัตถุประเภทดินเผาทั้งแบบเรียบและแบบลายเชือกทาบ และโบราณวัตถุประเภทภาพเขียนสีที่ผนังถ้ำ

ขวานหินขัด ทั้งประเภทไม่มีปากและมีปาก สามารถพบได้ทั่วไปในลำตามภูเขาลูกโดด แถบลุ่มแม่น้ำตรัง แม่น้ำปะเหลียน และคลองนางน้อย หรืออาจพบได้ตามริมตลิ่งทะเลสาบ ชาวบ้านใช้ขวานหินเหล่านี้เป็นประโยชน์ซึ่งคิดค้น โดยนำไปวางไว้บนลอมข้าวในยุ้งฉาง เชื่อว่าป้องกันหนูมิให้มากินข้าว บ้างก็แขวนไว้บนกะละอมน้ำดื่มเพื่อป้องกันโรค อันเกิดจากการดื่มน้ำได้ หมอชาวบ้านพลีเรือน เรียกว่า หินผ่านฟ้า หรือ หินขวานฟ้า ใช้ประกอบพิธีสวดบ้านพลีเรือน ขับไล่ภูตผีฟ้าดินได้ที่หน้าผาเขาแบนะ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีภาพเขียนสี ดอกชดเจินว่าเป็นภาพปลากะบอกที่ชาวบ้านเรียกว่าปลาห่อปลิง และหัวสัตว์ป่าคล้ายเสือ คงเป็นเสือปลาชนิดหนึ่งแหล่งโบราณคดีถ้ำชาโกล ถ้ำหน้าเขา เป็นชุมชนเขาป่าเขานอนเป็นต้นน้ำ ถ้ำเขาไม้แก้ว ถ้ำเขาปิ่นะ ถ้ำเขาสามบาตร เป็นชุมชนเขตทุ่งราบลุ่มน้ำ ส่วนเขาเจ้าไหม เขาแบนะ เป็นชุมชนเขตชายฝั่งทะเลความเป็นหมู่ต่งเขา ต่งทุ่ง ต่งเล จึงมีมาแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ซึ่งเทียบอายุ กับ ถ้ำชาโกลได้ว่า “เป็นยุคก่อนยุคหินใหม่ (Pre-neolithic) และควรมีอายุอยู่ในระหว่าง ๖,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว

การศึกษาทางโบราณคดี ผ่านเครื่องมือหิน ภาพเขียนดินเผา และร่องรอยวัฒนธรรมอื่นๆ ในยุคก่อนประวัติศาสตร์จากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีในจังหวัดตรัง แล้วศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งอื่นๆ ในจังหวัดตรังและต่างประเทศ “สร้างมิติใหม่ให้กับวงการโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นการค้นพบข้อมูลการอยู่อาศัยและการทำกิจกรรมต่างๆ ของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคหินเก่าตอนปลายถึงปลายยุคหินใหม่ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาต่อเนื่องตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ถึง ๔,๓๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว” การศึกษาถ้ำชาโกล ของสุรินทร์ ภูซง และคณะ เป็นต้นแบบให้ผู้สนใจได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแหล่งโบราณคดีอื่นๆ ซึ่งจะได้นำมาเสนอสรุปให้เห็นภาพวิถีของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดตรัง

เครื่องมือหินกะเทาะ (Stonetool) เป็นขวานหิน ในชั้นวัฒนธรรมที่ ๑ ซึ่งใช้กันในยุคหินเก่าตอนปลาย (LaetPalaeolithic) มีจำนวน ๑๐๒ ชิ้น เครื่องมือสะเก็ดหิน (Flake) จำนวน ๗๒๑ ชิ้น และสะเก็ดหิน (Wasteflake) จำนวน ๓๖๗ ชิ้น

เครื่องมือหินเหล่านี้ใช้ล่าสัตว์ เช่น ควายป่า หมูป่า เก้ง โดยตรง และยังใช้เป็นเครื่องมือเพื่อทำเครื่องมือล่าสัตว์อื่นๆ เช่น ไม้ขางหรือบอเลา – ลูกดอก ตลอดจนเครื่องดักจับสัตว์ต่างๆ อันเป็นเครื่องมือไม้ (Wood Working)

การตั้งถิ่นฐานและการดำเนินชีวิตของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย

สมัยก่อนประวัติศาสตร์ หมายถึง ระยะเวลาในอดีตที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

เนื่องจากเป็นสมัยที่ยังไม่พบหลักฐานเป็นตัวหนังสือ หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์แบ่งย่อยเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑. โบราณสถาน ได้แก่ แหล่งที่อยู่อาศัย เช่น ถ้ำ เพิงผาหิน เป็นต้นใกล้แหล่งน้ำ

๒. โบราณวัตถุ ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะหายาบ เครื่องมือหินขัด เครื่องสำริด

และ เหล็ก เครื่องปั้นดินเผา ลูกปัดที่ทำด้วยดินเผาและหินสี เปลือกหอย

โครงกระดูกมนุษย์และสัตว์

๓. โบราณศิลปกรรม ได้แก่ ภาพเขียนสีและภาพจำหลัก ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำขึ้น

บนผนังถ้ำหรือเพิงผา

การตั้งถิ่นฐานชุมชนก่อนประวัติศาสตร์

ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดตรัง มีโบราณวัตถุประเภทเครื่องมือหิน ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะทำจากสะเก็ดหินปูนขนาดใหญ่ และทำจากหินควอร์ตไซต์ (Quartzite) เครื่องมือหินขัดทั้งขวานหินไม่มีบ่าและมีบ่า โบราณวัตถุประเภทดินเผา ทั้งแบบเรียบและแบบลายเชือกทาบ และโบราณวัตถุประเภทภาพเขียนสีที่ผนังถ้ำ ขวานหินขัด ทั้งประเภทไม่มีบ่าและมีบ่า สามารถพบได้ทั่วไปในถ้ำตามภูเขาลูกโดด แถบลุ่มแม่น้ำตรัง แม่น้ำปะเหลียนและคลองนางน้อย

หรืออาจพบได้ตามริมตลิ่งตะพงแม่น้ำ ชาวบ้านใช้ขวานหินเหล่านี้เป็นประโยชน์เชิงคติชน โดยนำไปวางไว้บนลอมข้าวในยุ้งฉาง เชื่อว่าป้องกันหนูมิให้มากินข้าว บ้างก็แช่น้ำไว้ในกะละอมน้ำดื่มเพื่อป้องกันโรค อันเกิดจากการดื่มน้ำได้ หมอสวดบ้านพลีเรือน เรียกว่า หินผ่านฟ้า หรือ หินขวานฟ้า ใช้ประกอบพิธีสวดบ้านพลีเรือน ขับไล่อุบาทว์ฟ้าดินได้ที่ หน้าผาเขาแบนะ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม มีภาพเขียนสี ดูออกชัดเจนว่าเป็นภาพ ปลากระบอกที่ชาวบ้านเรียกว่าปลาหล้อบัน

และหัวสัตว์ป่าคล้ายเสือ คงเป็นเสือปลาชนิดหนึ่งแหล่งโบราณคดีถ้ำซาไก ถ้ำหน้าเขา เป็นชุมชนเขาป่าเขาอันเป็นต้นน้ำ ถ้ำเขา ไม้แถว ถ้ำเขาปิ่นะ ถ้ำเขาสามบาตร เป็นชุมชน เขตทุ่งราบลุ่มน้ำ ส่วนเขาเจ้าไหม เขาแบนะ เป็นชุมชนเขตชายฝั่งทะเลความ เป็นหมู่บ้านตรัง เขา ตรังทุ่ง ตรังเล จึงมีมาแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ซึ่งเทียบอายุ กับ ถ้ำซาไกได้ว่า “เป็นยุค ก่อนยุคหินใหม่ (Pre-neolithic) และควรมีอายุอยู่ในระหว่าง ๖,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว

การศึกษาทางโบราณคดี ผ่านเครื่องมือกัน ภาชนะดินเผา และร่องรอยวัฒนธรรมอื่น ๆ ในยุคก่อนประวัติศาสตร์จากการขุดค้นแหล่งโบราณคดีในจังหวัดตรัง แล้วศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งอื่น ๆ ในจังหวัดตรังและต่างประเทศ “สร้างมิติใหม่ให้กับวงการโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นการค้นพบข้อมูลการอยู่อาศัยและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่ยุคหินเก่าตอนปลายถึงปลายยุคหินใหม่

ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาต่อเนื่องตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ถึง ๔,๓๐๐ ปี ล่วงมาแล้ว”การศึกษา
ถ้ำชาไก ของสุรินทร์ ภูขจร และคณะ เป็นต้นแบบให้ผู้สนใจได้ศึกษาวิเคราะห์
เปรียบเทียบกับแหล่งโบราณคดีอื่น ๆ ซึ่งจะได้นำมาเสนอสรุปให้เห็นภาพวิถีของ
มนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดตรัง

เครื่องมือหินกะเทาะ (Stonetool) เป็นขวานหิน ในชั้นวัฒนธรรมที่ ๑ ซึ่งใช้กันใน
ยุคหินเก่าตอนปลาย (LaetPalaeolithic) มีจำนวน ๑๐๒ ชิ้น เครื่องมือสะเก็ดหิน
(Flake) จำนวน ๗๒๑ ชิ้น และสะเก็ดหิน (Wasteflake) จำนวน ๓๖๗ ชิ้น

เครื่องมือหินเหล่านี้ใช้ล่าสัตว์ เช่น ควายป่า หมูป่า เก้ง โดยตรง และยังใช้เป็นเครื่องมือ
เพื่อทำเครื่องมือล่าสัตว์อื่น ๆ เช่น ไม้ซาง หรือบอเลา – ลูกดอก ตลอดจนเครื่องดักจับ
สัตว์ต่าง ๆ อันเป็นเครื่องมือไม้ (Wood Working)

ผลการวิเคราะห์กระดูกสัตว์และเปลือกหอยที่พบในถ้ำซาไก ทำให้รู้ว่ามนุษย์บุพกาล
บริโภคเนื้อสัตว์ต่าง ๆ เป็นอาหาร ได้แก่ ค่าง นาก บ่าง กระจง อ้น เม่น ปลา ลิง หมู
ป่า หมูหริ่ง พญากระจงดำ กระจงบินเล็กแก้มขาว เต่า หอยโล่ หอยน้ำพริก หรือ
หอยลาย หอยกาบน้ำจืด หอยโข่ง หอยก้น หอยภูเขา หอยเบี้ย หอยบก หอยแมลงภู่

สุรินทร์ ภูขจร และคณะ ตีความว่า คนยุคก่อนประวัติศาสตร์ล่าสัตว์เล็ก ๆ ที่อยู่บนต้นไม้ เช่น ลิง ค่าง พญากระรอกดำ กระรอกบินเล็กแก้มขาว โดยใช้เครื่องมือไม้ เช่น ไม้ซาง ที่ชนกลุ่มน้อยเผ่าซาไกนิยมใช้ล่าสัตว์เหล่านั้นในปัจจุบัน

ส่วนหมูหริ่งและหมูป่า อาจจะใช้วิธีล่าโดยใช้เครื่องมือดักจับสัตว์เช่นเดียวกันกับชนกลุ่มน้อย เผ่าซาไกในปัจจุบัน และหอยต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดยกเว้นหอยจากทะเล เช่น หอยเบี้ยและหอยแมลงภู่น้ำจืด

นำที่จะตีความโดยใช้พฤติกรรมการล่าสัตว์และจับสัตว์ของชนกลุ่มน้อยเผ่าซาไกมาอธิบายได้ว่า เป็นการจับหอยต่าง ๆ โดยใช้มือจับหรือมจากแม่น้ำลำธาร หรือหนองบึงเป็นต้น ส่วนหอยเบี้ยนั้นเป็นหอยหายากและพบในปริมาณน้อย ซึ่งได้ถูกนำมาทำเป็นเครื่องประดับทุกชิ้น และน่าสังเกตว่าคนยุคก่อนประวัติศาสตร์ในห้วงเวลานี้ล่าสัตว์ใหญ่เพียงเล็กน้อย หรือเกือบจะไม่ได้ล่าสัตว์ใหญ่เลย

ชนกลุ่มน้อยที่ใช้ชีวิตเร่ร่อน หาของป่าล่าสัตว์ อันเป็นวิถีชีวิตของมนุษยยุคก่อนประวัติศาสตร์หม่ต้งเขา สามารถศึกษาได้จากชนเผ่าซาไก ซึ่งเร่ร่อนไปตามฤดูแห่งผลผลิตจากป่า เพื่ออกเขาบรรทัด เขตอำเภอปะเหลียน นับว่าเป็นคุณค่ามหาศาลต่อแวดวงวิชาการก่อนประวัติศาสตร์ เพราะวิถีชีวิตซาไก ทำให้เห็นร่องรอยมนุษยยุคบุกกาล ซึ่งทะลุมิติข้ามมาถึงปัจจุบันอย่างน่าประหลาดใจนัก

เมื่อพิจารณาหลักฐานทางโบราณคดี อธิบายวิเคราะห์ได้ว่าแหล่งชุมชน
ทั้งหมด มีทั้งในยุคก่อนยุคหินใหม่ (Pre-Neolithic) ยุคหินกลาง ยุคหินใหม่
บุรพชนเหล่านั้นอาศัยถ้ำเป็นแหล่งพักพิงชั่วคราว ตามฤดูกาลที่ธรรมชาติให้
ผลผลิต พวกเขาบริโภคทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ โดยเฉพาะหอย ผลไม้ เมล็ดธัญพืช
และหัวพืชใต้ดิน ซึ่งมนุษย์ปัจจุบันก็ยังบริโภคอยู่อย่างนั้น

การกำหนดแหล่งชุมชนหมู่เขา หมายถึง ผู้ที่อยู่ตามยอดน้ำในเขตป่าเขา เพื่อขอเขาบรรทัด
ส่วนหมู่ทุ่งชายเขา ได้แก่ แหล่งชุมชนชายเขาถัดลงมาจากหมู่เขา หมู่ทุ่งราบริมแม่น้ำ
เป็นแหล่งชุมชนในที่ราบลุ่มแม่น้ำ และหมู่เล เป็นแหล่งชุมชนชายฝั่งทะเล
ส่วนถ้ำที่อยู่หมู่เขาเป็นถ้ำภูเขาเพื่อขอบรรทัด ถ้ำที่อยู่หมู่ทุ่งชายเขาและหมู่ทุ่งราบริม
แม่น้ำ เป็นถ้ำในภูเขาเพื่อขอสั้น ๆ ชายเพื่อขอเขาบรรทัด และถ้ำในภูเขาลูกโดดกลางทุ่ง

ส่วนถ้ำที่อยู่ในหมู่เกาะ เป็นถ้ำในภูเขาริมทะเล การยึดเอาถ้ำพำนัก นอกจากอบอุ่นสบายในยามค่ำคืน เย็นสบายในเวลากลางวัน ยังเป็นทำเลเหมาะสมในการหลบภัยธรรมชาติ เช่น พายุ ฝน อุทกภัย ตลอดจนอันตรายจากสัตว์ร้าย ทุกถ้ำที่สำรวจแล้ว ล้วนว่าเป็นแหล่งพักพิงมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ อยู่เหนือระดับน้ำทะเล ๑๐๐ - ๕๐๐ เมตร แม่น้ำท่วมในภาวะปกติ ถิ่นพำนักอันเป็นธรรมชาตินี้ก็ช่วยให้มนุษย์พ้นภัยธรรมชาติได้ด้วย

สรุปบทเรียน

การตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ในสมัย
ก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย อาจกล่าว
ได้ว่า เป็นการเริ่มต้นพัฒนาการของมนุษย์ที่อยู่
รวมกันเป็นชุมชน แล้วพัฒนาเป็นหมู่บ้าน เมือง
และอาณาจักรในเวลาต่อมา

บทเรียนครั้งต่อไป

หลักฐานทางประวัติศาสตร์
ที่แสดงพัฒนาการของมนุษย์
ที่พบในท้องถิ่น

สิ่งที่ต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ ๒

เรื่อง หลักฐานเครื่องมือเครื่องใช้
ของมนุษย์ยุคหินในภูมิภาคต่าง ๆ
ของประเทศไทย